

Technische Vragen PvdA bij agendapunt 3 van 24 januari 2019

Bij de ingekomen stukken treffen we als nummer 29 een brief van de Stichting Herken Ouderverstoting over JeugdBescherming Brabant. In deze brief is sprake van een zwartboek van gedupeerde ouders, maar ook van een vernietigend rapport van de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd. Deze brief roept bij ons een aantal vragen op.

1. Wat is de relatie van de gemeente Sint-Michielsgestel met JeugdBescherming Brabant?
Jeugdbescherming Brabant (JBB) wordt ingekocht door de regio Noordoost Brabant via de inkooporganisatie. JBB is actief voor de 16 gemeenten, ook voor Sint-Michielsgestel. JBB heeft diverse functies. Zoals onder andere uitvoeren van een voogdijmaatregel, ondertoezichtstelling en vrijwillige ondersteuning. JBB zet dit wanneer nodig (en/of verwijzing van de kinderrechter) in bij cliënten van de gemeente Sint-Michielsgestel. De inkooporganisatie voert namens de hele regio relatiegesprekken met JBB.
2. In welke mate draagt de gemeente bij aan de financiering van JBB?
JBB wordt bekostigd door de regio NOB. Sint-Michielsgestel is één van de 16 gemeenten en draagt hier aan bij. De solidariteitsafspraken m.b.t. JBB binnen de regio zijn: gemiddelde 3 jaars zorgverbruik per gemeente.
3. Is het college bekend met het Zwartboek en het inspectierapport?
Ja.
4. Is het juist dat de klachten over JBB-Noord-Brabant het hoogste is van heel Nederland en dat 56% hiervan gegrond wordt verklaard?
<https://www.igj.nl/documenten/brieven/2019/01/29/onderzoek-bij-jeugdbescherming-brabant-n.a.v.-een-zwartboek>
U kunt via deze link een brief downloaden 'bevindingen onderzoek bij Jeugdbescherming Brabant na Zwartboek' opgesteld door Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de Inspectie Justitie en Veiligheid. Op pagina 5 bij punt 5 'de klachten nemen toe en Jeugdbescherming Brabant staat ruim bovenaan met klachten' vindt u een reactie op deze vraag. De brief is tevens bijgevoegd in de bijlage.
5. Hoe beoordeelt het college deze feiten en welke maatregelen worden hierop getroffen?
De inspectie neemt de aandachtspunten die zijn voortgekomen naar aanleiding van het inspectieonderzoek over Zwartboek bij Jeugdbescherming Brabant mee bij regulier toezicht. Daarnaast wordt Jeugdbescherming Brabant meegenomen in het landelijke toezicht naar gecertificeerde instellingen van de inspectie dat in 2019 wordt uitgevoerd. Het college ondersteunt deze acties. Voor verdere informatie verwijzen wij u naar bovenstaande website.

Middelrode 20 januari 2019,

Namens de Partij van de Arbeid, Jan Pieter Vermeulen

Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
Inspectie Justitie en Veiligheid
Commissie Meldingen Jeugd

> Retouradres Postbus 2518 6401 DA Heerlen

Jeugdbescherming Brabant
Postbus 1163
5200 BE 'S-HERTOGENBOSCH

Bezoekadres
Stadsplateau 1
3521 AZ Utrecht
T 088 120 5000

Inlichtingen via
post@commissiemeldingenjeugd.nl

Contactpersoon

Ons kenmerk
IJZ/19-01-17659/WtL/101683

Bijlagen
-

Uw kenmerk
D0401-01AC

Datum 25 januari 2019
Betreft Bevindingen onderzoek n.a.v. het zwartboek

Geachte,

Op 7 september 2018 heeft de Stichting (H)erken Ouderverstoting een zwartboek uitgebracht over Jeugdbescherming Brabant. Dit zwartboek is aan de Brabantse gemeenten en diverse organisaties toegestuurd, waaronder de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (verder: de inspectie). Het zwartboek bevat een aantal casussen waarin Jeugdbescherming Brabant naar de mening van de Stichting (H)erken Ouderverstoting ernstig tekortgeschoten is. In deze brief geeft de inspectie haar bevindingen weer naar aanleiding van het uitgevoerde onderzoek naar Jeugdbescherming Brabant in verband met het zwartboek.

Aanleiding onderzoek

De inspectie heeft op 3 oktober 2018 naar aanleiding van het zwartboek een verzoek tot onderzoek ontvangen vanuit Jeugdbescherming Brabant en wethouders van diverse gemeenten in Brabant. Aan de inspectie is verzocht om onderzoek te doen naar de rode draden die naar voren komen uit het zwartboek omdat de kwaliteit van de uitvoering van jeugdbeschermingsmaatregelen nooit ter discussie mag staan.

In eerste instantie heeft de inspectie op 22 oktober 2018 aangegeven geen onderzoek te doen naar het zwartboek. Dit had een aantal redenen:

- De herbeoordelingsaudit van het Keurmerk Instituut die op 20 september 2018 heeft plaatsgevonden bij Jeugdbescherming Brabant had een positieve uitkomst.
- De Kinderombudsman voerde op dat moment al een onderzoek uit naar één van de casussen uit het zwartboek.
- In 2019 voert de inspectie een landelijk toezicht uit naar de gecertificeerde instellingen waarbij ook Jeugdbescherming Brabant wordt bezocht.
- Vanuit het risicoprofiel van de inspectie was geen aanleiding tot onderzoek bij Jeugdbescherming Brabant.

Ontwikkelingen in november 2018 hebben er echter voor gezorgd dat de inspectie het besluit om geen onderzoek te doen heeft heroverwogen. Eén van deze ontwikkelingen was dat de organisatie van de Kinderombudsman heeft besloten om het onderzoek voor afronding te staken. Daarnaast bleef er sprake van aanhoudende onrust bij een aantal gemeenten(raden) die jeugdbescherming inkopen bij Jeugdbescherming Brabant.

De inspectie heeft om bovenstaande redenen besloten om alsnog een onderzoek uit te voeren naar de zorgelijke signalen die uit het zwartboek naar voren komen.

Ons kenmerk
IJZ/19-01-17659/WtL/101683

Vorbereiding toezicht

De inspectie heeft een analyse gemaakt van het zwartboek en daar de volgende thema's uit gehaald, gerelateerd aan de structurele kwaliteit van zorg:

- De reactie van Jeugdbescherming Brabant (in de publiciteit) is steeds hetzelfde.
- De bestuurder van Jeugdbescherming Brabant heeft geen gevoel, inzicht en zelfreflectie.
- De bestuurder gaat niet in gesprek met degene die ontevreden is.
- Er heerst angst onder cliënten en medewerkers om te praten over misstanden.
- De klachten nemen toe en Jeugdbescherming Brabant staat ruim bovenaan met klachten.
- Externe organisaties en ketenpartners willen niet meer samenwerken met Jeugdbescherming Brabant.
- Geen kennis en deskundigheid op het gebied van ouderverstoting bij de professionals van Jeugdbescherming Brabant.
- Jeugdbescherming Brabant volgt de uitspraken van de kinderrechter en de beschikkingen niet op.
- Medewerkers van jeugdbescherming Brabant doen schokkende uitspraken en intimideren cliënten.

In het zwartboek komt het thema *waarheidsvinding* veel terug in de beschreven zorgsignalen. Het thema waarheidsvinding is een landelijk thema en dusdanig groot dat de minister voor Rechtsbescherming en de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport 'een Actieplan Verbetering Feitenonderzoek in de Jeugdbeschermingsketen' hebben opgesteld als onderdeel van het Actieprogramma Zorg voor de Jeugd. Dit actieplan heeft een looptijd van 2018 tot 2021 en is op 6 juni 2018 aangeboden aan de tweede kamer. Het is een concreet plan waarin waarheidsvinding centraal staat. De inspectie vindt het belangrijk dat dit plan eerst wordt uitgevoerd en zal de uitvoering van het plan monitoren. Bovendien speelt dit thema ook in klachten over andere gecertificeerde instellingen een rol. Om deze redenen heeft de inspectie in het onderzoek het thema waarheidsvinding niet getoetst.

Jeugdbescherming Brabant is vooraf op de hoogte gesteld van het onderzoek en de geraadpleegde bronnen. Het doel van het onderzoek was om de zorgsignalen uit het zwartboek te verifiëren en te objectiveren. De uitkomst van het onderzoek stelt de inspectie in staat om te beoordelen of er aanleiding is om gericht verder toezicht uit te voeren bij Jeugdbescherming Brabant of een verbetertraject te gelasten.

Uitvoering van het onderzoek

De inspectie heeft gesprekken gevoerd en informatie opgevraagd bij informanten binnen en buiten Jeugdbescherming Brabant om zo een volledig en actueel mogelijk beeld te krijgen van Jeugdbescherming Brabant.

- Bij aanvang van het onderzoek zijn leden van Stichting (H)erken Ouderverstoting uitgenodigd voor een gesprek om hen de gelegenheid te geven de kern van de klachten over Jeugdbescherming Brabant toe te lichten. Met één lid van de stichting is een gesprek gevoerd.

- De volgende bronnen zijn middels interviews geraadpleegd:
 - drie leden van de ondernemingsraad (OR) van Jeugdbescherming Brabant;
 - twee leden van de raad van toezicht van Jeugdbescherming Brabant;
 - twee leden van de cliëntenraad van Jeugdbescherming Brabant;
 - drie leden van de onafhankelijke klachtencommissie van Jeugdbescherming Brabant;
 - een vertrouwenspersoon van Zorgbelang (vertrouwenspersoon cliënten/cliëntvertegenwoordiger);
- Verder is schriftelijke informatie opgevraagd bij:
 - Stichting Kwaliteitsregister Jeugd (SKJ);
 - De Raad voor de Kinderbescherming;
 - Jeugdbescherming Brabant.
- Ten slotte heeft de inspectie een analyse gemaakt van de gemelde calamiteiten, klachten en meldingen over Jeugdbescherming Brabant door burgers en professionals.

Ons kenmerk
IJZ/19-01-17659/WtL/101683

Alle informanten hebben meegewerkt en de inspectie voorzien van bruikbare informatie.

Bevindingen onderzoek

De bevindingen uit het onderzoek zijn kort per thema in onderstaand schema beschreven, waarna wordt geconcludeerd of het signaal uit het zwartboek wel, niet of deels herkend wordt. Deze bevindingen en de daaraan gekoppelde adviezen heeft de inspectie op 9 januari jl. besproken met u en de voorzitter van de raad van toezicht van Jeugdbescherming Brabant.

In de onderstaande tabel staat per thema verwerkt wat de bevindingen zijn, en de beschouwing. Tevens is een eventueel advies aan uw organisatie opgenomen, als ook uw reactie van 9 januari 2019.

	Thema	Conclusie
1.	De reactie van Jeugdbescherming Brabant (in de publiciteit) is steeds hetzelfde <i>Toelichting vanuit de bevindingen</i> Voor een deel wordt dit door de informanten en de inspectie herkend, waarbij voor de context van belang is mee te wegen dat de organisatie klem zit tussen hetgeen kan (privacy) en hetgeen Jeugdbescherming Brabant inhoudelijk wil verduidelijken en toelichten. De inspectie is van mening dat Jeugdbescherming Brabant meer mogelijkheden heeft om haar rol in complexe zaken te verduidelijken zonder daarmee de privacy van cliënten te schaden. <i>Aandachtspunt/Aanbeveling van de inspectie</i> Jeugdbescherming Brabant kan pro-actiever aandacht geven aan hoe de jeugdbescherming te werk gaat en in welke context de professional werkt, zonder op specifieke casuïstiek in te gaan.	Deels herkend

	<i>Reactie van Jeugdbescherming Brabant</i> Jeugdbescherming Brabant heeft de communicatie herzien. Dit is nodig gezien de maatschappelijke onrust, aandacht in de media en vanuit de politiek.	
2.	De bestuurder van Jeugdbescherming Brabant heeft geen gevoel, inzicht en zelfreflectie <i>Toelichting vanuit de bevindingen</i> Dit wordt niet herkend door de informanten, met uitzondering van het lid van de Stichting (H)erken Ouderverstoting. De bestuurder is omschreven door de informanten als betrokken en transparant en hij staat open om te leren en te verbeteren als organisatie. Hiertoe organiseert hij leerbijeenkomsten, evaluaties en reflectiebijeenkomsten. Ook de inspectie herkent het beeld over de bestuurder uit het zwartboek niet. De bestuurder informeert de inspectie tijdig, is transparant en werkt mee aan toezicht en stelt zich lerend op.	Niet herkend
3.	De bestuurder gaat niet in gesprek met degene die ontevreden is <i>Toelichting vanuit de bevindingen</i> Vanuit de interviews is gebleken dat de bestuurder handelt conform de klachtenprocedure door niet persoonlijk in gesprek te gaan. Deze taak is belegd bij de uitvoerende professional en diens leidinggevende. De informanten gaven aan dat de verwachting dat de bestuurder zelf in gesprek gaat, gestoeld kan zijn op de uitspraken in de publiciteit. Hierin geeft de bestuurder aan dat hij met ontevreden ouders in gesprek gaat. De bestuurder kiest er in uitzonderlijke gevallen voor om dit wel te doen om een toelichting te geven op beleidskeuzes. Mede doordat de betreffende klachten deze beleidskeuzes raken. <i>Reactie van Jeugdbescherming Brabant</i> Er zijn interne leerbijeenkomsten m.b.t. het zwartboek georganiseerd. Met medewerkers wordt stilgestaan bij welke leerpunten zij hieruit trekken en tot welke verbeteringen dit kan leiden in de uitvoering. Jeugdbescherming Brabant heeft aangegeven de inspectie te informeren over de uitkomsten van dit proces	Niet herkend
4.	Er heerst angst onder cliënten en medewerkers om te praten over misstanden. <i>Toelichting vanuit de bevindingen</i> Angst onder medewerkers wordt niet herkend door de informanten en is ook niet bevestigd in een recent Medewerkers Tevredenheid Onderzoek (MTO).	Niet herkend

Ons kenmerk
IJZ/19-01-17659/WtL/101683

	Ook wordt niet herkend dat ouders/verzorgers angst hebben. De klachtenprocedure is vrij toegankelijk en er wordt geen tegenwerking van deze procedure gemeld. Het gaat vaak over verwachtingen die ouders/verzorgers hebben van zowel de klachtenprocedure als ook de hulp die niet overeenkomen met de praktijk. Vanuit diverse informanten is aangedragen dat zij zich wel kunnen voorstellen dat de samenwerkingsrelatie voor ouders/verzorgers anders beleefd kan worden door de afhankelijkheidspositie die ouders hebben ten opzichte van de gecertificeerde instelling. Dit beeld ziet de inspectie landelijk terug.	
5.	De klachten nemen toe en Jeugdbescherming Brabant staat ruim bovenaan met klachten. <i>Toelichting vanuit de bevindingen</i> Uit het overzicht van ontvangen klachten van jeugdbescherming Brabant blijkt dat de klachten niet toenemen bij Jeugdbescherming Brabant. Het beeld is stabiel gebleven in de afgelopen jaren. Wel heeft Jeugdbescherming Brabant in verhouding meer klachten dan andere gecertificeerde instellingen. Bij de inspectie zijn in 2018 juist minder signalen van burgers over Jeugdbescherming Brabant dan over andere gecertificeerde instellingen binnengekomen. De signalen zijn daarbij ten opzichte van voorgaande jaren afgenomen. Bij het SKJ is een duidelijke stijging te zien van het aantal ingediende klachten over JBB in 2018 ten opzichte van voorgaande jaren. Er zijn echter niet meer (deels) gegrond verklaarde klachten over Jeugdbescherming Brabant dan over andere GI's. Het SKJ heeft bij de gegrond verklaarde klachten geen maatregel zoals een waarschuwing of berisping opgelegd tegen medewerkers van Jeugdbescherming Brabant. De informanten gaven allen aan dat jeugdbescherming Brabant sinds september 2018 een onafhankelijke klachtenfunctionaris heeft die bij klachten bemiddelt en helpt. Hiermee is al een eerste voorzichtige afname van het aantal klachten die bij de onafhankelijke klachtencommissie binnenkomen, zichtbaar. Deze nieuwe werkwijze is echter nog te kort geleden geïmplementeerd om daar nu al een conclusie aan te verbinden. <i>Aandachtspunt/Aanbeveling van de inspectie</i> Jeugdbescherming Brabant kan winst halen uit het inzetten op het behouden van de relatie tijdens een klachtproces. Nu gebeurt het soms dat een klacht wordt opgevat als het einde van de samenwerkingsrelatie terwijl dat zeker niet de bedoeling is. Een klacht is geen motie van wantrouwen, maar kan ook gezien worden als	Deels Herkend

Ons kenmerk
IJZ/19-01-17659/WtL/101683

	een nieuwe kans voor alle partijen om samen weer verder te gaan. Bij een heel klein percentage van de gegrond verklaarde klachten wordt het advies van de klachtencommissie niet overgenomen. Ondanks dat het een klein percentage is, is het van belang dat daar waar een advies van de klachtencommissie niet wordt overgenomen, extra aandacht aan de communicatie van het besluit wordt besteed, zodat het navolgbaar is voor alle betrokkenen. Informanten geven aan dat door het inzetten van een onafhankelijke klachtenfunctionaris van Zorgbelang reeds stappen zijn gezet in bovenstaande punten.	
	<i>Reactie van Jeugdbescherming Brabant</i> Zoals door de informanten gezegd, is het klachtproces vernieuwd door onder andere sinds september 2018 te werken met een onafhankelijke klachtenfunctionaris bij klachten van cliënten. Jeugdbescherming Brabant besteedt ook extra aandacht aan de houding van de professional t.a.v. het klachtproces en aan de opvolging van de uitkomsten van de klachten. Het werken met een onafhankelijke klachtenfunctionaris is een pilot voor de duur van een jaar. Gedurende dit jaar wordt regelmatig geëvalueerd. Jeugdbescherming Brabant houdt de inspectie op de hoogte over de voortgang.	
6.	Externe organisaties en ketenpartners willen niet meer samenwerken met Jeugdbescherming Brabant. <i>Toelichting vanuit de bevindingen</i> Het beeld dat externe organisaties en ketenpartners niet meer willen samenwerken met Jeugdbescherming Brabant is niet herkend door de informanten. Men is over het algemeen tevreden over de samenwerking en contacten. Een aandachtspunt dat genoemd wordt, is de samenwerking met de wijkteams, met name de overgang van vrijwillig naar dwang en andersom blijkt soms nog een uitdaging. Dit beeld ziet de inspectie landelijk terug.	Niet herkend
7.	Geen kennis en deskundigheid op het gebied van ouderverstoting bij de professionals van Jeugdbescherming Brabant; <i>Toelichting vanuit de bevindingen</i> Dit beeld is herkend door de informanten. De informanten gaven allen aan dat Jeugdbescherming Brabant inzet op brede deskundigheidsbevordering over complexe scheidingsproblematiek middels het programma Vonc (veiligheid, ontwikkeling, nieuwe impuls, cliënt centraal), naast de inzet van aandacht functionarissen op alle locaties.	Herkend

Ons kenmerk
IJZ/19-01-17659/WtL/101683

Ons kenmerk
IJZ/19-01-17659/WtL/101683

	<i>Aandachtspunt/Aanbeveling van de inspectie</i> De effecten van een ondertoezichtstelling in echtscheidings- en omgangszaken, hangen sterk af van de professionaliteit en competenties van gezinsvoogden. De inspectie constateert dat er nog onvoldoende kennis en visie is over het onderwerp ouderverstoting bij Jeugdbescherming Brabant. De inspectie adviseert JBB een duidelijk standpunt en visie over ouderverstoting in te nemen. Binnen de literatuur en praktijk zijn verscheidene definities en inhoudelijke visies over dit onderwerp. Van belang is dat Jeugdbescherming Brabant een standpunt inneemt en dit verwerkt in het beleid en implementeert binnen de uitvoering, zodat het in het reguliere werk wordt meegenomen. Daarnaast adviseert de inspectie om kennis en deskundigheid rond complexe scheidingen, oudervervreemding en ouderverstoting te actualiseren en te vergroten. In dit verband verwijst de inspectie naar de acties die worden aanbevolen in het rapport "Scheiden ... en de kinderen dan" van het platform Scheiden zonder Schade (2018).	
	<i>Reactie van Jeugdbescherming Brabant</i> Afgesproken is dat Jeugdbescherming Brabant dit meeneemt in het programma Vonc. Tevens is afgesproken dat Jeugdbescherming Brabant nader uitvoering geeft aan het landelijke Actieplan m.b.t. waarheidsvinding.	
8.	Jeugdbescherming Brabant volgt de uitspraken van de kinderrechter en de beschikkingen niet op.	Niet herkend
	<i>Toelichting vanuit de bevindingen</i> Door de informanten wordt het niet opvolgen van de uitspraken en beschikkingen van de rechter niet herkend. Wel gaan veel klachten over de omgangsregeling. Kinderrechters kunnen in de beschikking ruimte laten aan een jeugdbeschermer hoe de omgangsregeling vorm gegeven wordt. De kinderrechter heeft niet altijd voldoende gedetailleerd zicht om hierin een beslissing te nemen.	
	<i>Aandachtspunt/Aanbeveling van de inspectie</i> Zoals eerder beschreven, is de problematiek waarmee Jeugdbescherming Brabant te maken heeft complex en zijn de verwachtingen van ouders hooggespannen. Dit vraagt om een duidelijke en transparante communicatie, zodat de verwachtingen reëel zijn. Neutraliteit is eveneens een complex thema in deze problematiek, daarom is het van belang om duidelijk te zijn naar ouders door altijd weer het kind centraal te zetten. De inspectie verwacht dat u extra	

	deskundigheidsbevordering inzet op communicatie vanuit de gezinsvoogd met ouders/verzorgers.	
9.	Medewerkers van jeugdbescherming Brabant doen schokkende uitspraken en intimideren cliënten; <i>Toelichting vanuit de bevindingen</i> Het brede beeld is dat dit niet wordt herkend door de informanten. De inspectie heeft geen concrete voorbeelden gekregen van intimiderende en schokkende uitspraken. Een aandachtspunt dat diverse informanten benoemen, is dat er een wisselende ervaring is in de houding van professionals in een klachtproces. De reactie vanuit de professional op een klacht kan defensief in plaats van lerend overkomen.	Niet herkend
	<i>Aandachtspunt/Aanbeveling van de inspectie</i> Zoals eerder beschreven, is het van belang om extra aandacht te geven aan de communicatie en relatie met de ouder/verzorger. Positief is dat Jeugdbescherming Brabant met dit punt al aan de slag is gegaan door samen te werken met de onafhankelijke klachtenfunctionaris.	

Ons kenmerk
IJZ/19-01-17659/WtL/101683

Overige onderwerpen

Tijdens de gesprekken met de informanten is een aantal onderwerpen naar voren gekomen, die van invloed zijn op de kwaliteit van het werk van Jeugdbescherming Brabant. Tegelijkertijd werd door informanten aangegeven dat Jeugdbescherming Brabant hier al actie op heeft genomen. Hieronder benoemen wij deze onderwerpen:

- Een aantal informanten heeft in het veld gehoord dat een aantal zorgpunten ook in bij andere gecertificeerde instellingen spelen. De complexiteit van het werk van de professionals speelt hierbij een belangrijke rol. Over de complexiteit van echtscheidingsproblematiek zal hierna in deze brief nog uitgebreider bij worden stilgestaan
- Er is een hoge werkdruk voor de medewerkers en een groot personeelsverloop. Hierdoor gaan veel nieuwe en jonge professionals aan de slag bij Jeugdbescherming Brabant. Hierbij is het gezien de complexiteit van bepaalde zaken van belang om nieuwe medewerkers goed in te werken en te koppelen aan meer ervaren medewerkers. Jeugdbescherming Brabant heeft het beleid ontwikkeld om dit te doen. Daarnaast is er een pilot gaande om twee medewerkers te koppelen aan een dossier.
De inspectie herkent dit signaal ook. Momenteel is het in meerdere regio's in het land bij organisaties die te maken hebben met drang en dwang in de jeugdhulp, lastig om (ervaren) personeel aan te trekken en vast te houden.

De complexiteit van echtscheidingsproblematiek in het werk van de professionals

De inspectie heeft geen onderzoek gedaan naar het thema waarheidsvinding, zoals hierboven toegelicht. Toch wil zij naar aanleiding van de beschreven casuïstiek in het zwartboek stilstaan bij de situatie van kinderen in Nederland die

lijden onder de strijd tussen hun gescheiden ouders. Deze situatie is in het zwartboek vooral belicht vanuit één kant; een ouder of verzorger die zich onbegrepen, ongehoord, verstoten, boos en/of verdrietig voelt. Als vanzelf wordt gekeken naar de rol van de jeugdhulp en gecertificeerde instellingen. Dit is begrijpelijk, aangezien ca 60% van de jongeren in de jeugdbescherming uit een scheidingssituatie komt¹.

Ons kenmerk
IJZ/19-01-17659/WtL/101683

Een probleem voor de gecertificeerde instellingen is dat er weinig effectieve methoden voorhanden zijn om een impasse te doorbreken bij gezinnen die verward zijn in een (echt)scheidingsstrijd. Bovendien ligt het merendeel van de factoren die een belangrijke rol spelen bij de instandhouding van de impasse bij complexe scheidingen buiten de invloedssfeer van de jeugdhulp en gecertificeerde instellingen. Het betreft factoren zoals de juridische strijd tussen ouders, de financiële gevolgen van een scheiding en het visieverschil dat tussen ouders kan bestaan over het belang van de kinderen². Daar komt bij dat bij de start van een ondertoezichtstelling de verwachtingen vaak hooggespannen zijn. Hierdoor kan elke beslissing, genomen in het belang van het kind, door de gezinsvoogd, altijd uitgelegd worden als 'partij kiezen'. En dan volgt er teleurstelling van één of beide ouders met vaak klachten en/of nieuwe procedures tot gevolg³.

Om de complexiteit van de scheidingsproblematiek te begrijpen, is het nodig om te realiseren dat op het moment dat de rechter een ondertoezichtstelling oplegt, ouders veelal een aantal jaren strijd voeren. Een strijd waar vaak al meerdere professionals bij betrokken zijn geweest, zoals rechters die uitspraak hebben gedaan over de boedelscheiding, de omgangsregeling en de alimentatie. Maar ook de Raad voor de Kinderbescherming is erbij betrokken geweest, om onderzoek te doen voorafgaand aan de ondertoezichtstelling. Soms is ook al vrijwillige hulp geweest. Verder hebben beide ouders vaak ook nog een (of meerdere) advocaten die hen ondersteunen bij de procedures. Daarbij heeft iedere ouder een eigen netwerk van familie, vrienden en soms een nieuwe partner, die hen eveneens ondersteunen in de strijd. Kortom, er zijn diverse betrokkenen bij het gezinssysteem met elk hun eigen dynamiek³.

De conflictdynamiek en de complexiteit in scheidingszaken stelt extra hoge eisen aan de professionaliteit van de gezinsvoogd. Het ingrijpen van overheidswege kan, gelet op de partijdige insteek van de ouders zelf, immers in veel gevallen als niet neutraal overkomen. De maatregel kan zelfs bijdragen tot verdere escalatie. De aard van de problematiek brengt mee dat ouders vervolgens klachten hebben, vooral over partijdigheid van de gezinsvoogd en de gecertificeerde instelling. In *Scheiden zonder schade* (2018) geeft Rouvoet aan dat het niet behulpzaam is dat de 'verstoten ouders' en hun belangenorganisaties hulpverlenende, jeugdhulp- en justitie-instanties vaak worden gewantrouwd en beschuldigd van medeplichtigheid aan contactverlies met het kind. Dit is echter wel de realiteit waar ook Jeugdbescherming Brabant mee te maken heeft en u medewerkers dus op moet toerusten. Uw projectplan 'borgen complexe scheidingen' volgen wij daarom met grote interesse.

Bovenstaande neemt niet weg dat het belangrijk is dat Jeugdbescherming Brabant zich realiseert dat voor kinderen en jeugdigen de band met hun ouders erg belangrijk is. Contact met beide ouders is het uitgangspunt en hiervan kan alleen

¹ *Scheiden zonder schade*, 2018. *Scheiden... en de kinderen dan*.

² Inspectie Jeugdzorg, 2013. *Casusonderzoek Zeist*.

³ Nationale ombudsman en Kinderombudsman, 2012. *De ondertoezichtstelling bij omgangsproblemen*.

afgeweken worden als hiervoor een gegronde reden is die zorgvuldig onderzocht is.

Ons kenmerk
IJZ/19-01-17659/WtL/101683

Conclusie

De inspectie heeft geen bevindingen die duiden op stelselmatige of structurele tekortkomingen in de kwaliteit van zorg van Jeugdbescherming Brabant. Wel zijn er enkele aandachtspunten, die niet specifiek zijn voor Jeugdbescherming Brabant maar waar alle gecertificeerde instellingen mee te maken hebben.

Onderbouwing

In het zwartboek worden thema's besproken met betrekking tot de structurele kwaliteit van zorg die de inspectie in het onderzoek heeft getoetst. Het merendeel van de onderwerpen zoals beschreven in het zwartboek wordt niet herkend door de informanten. Sommige onderwerpen worden deels herkend, maar niet in de mate als in het zwartboek beschreven. Een aantal van de onderwerpen die herkend worden, zijn landelijke thema's die spelen bij alle gecertificeerde instellingen. De inspectie zal dit jaar een thematisch onderzoek doen bij de gecertificeerde instellingen. Onderwerp hiervan is de wijze waarop de gecertificeerde instellingen het belang van het kind centraal stellen, ook in complexe zaken zoals (v)chtscheidingen waarbij ouderverstoting dreigt.

In het zwartboek komen woorden als stelselmatig en structureel terug. Uit het onderzoek is gebleken dat er weliswaar mogelijkheid tot verbetering is bij Jeugdbescherming Brabant, maar dat er geen sprake is van structurele en stelselmatige zorgen.

De inspectie heeft geconstateerd dat na jaren van intensieve monitoring (door eerst een verscherpt toezicht door inspectie en geen certificaat van het KMI en vervolgens naar intensief toezicht en monitoring vanuit de inspectie en KMI) voor Jeugdbescherming Brabant nu juist ruimte is om zich vanuit de voorwaarden voor basiskwaliteit verder te ontwikkelen.

Vervolg

Ik verzoek u de inspectie op de hoogte te houden van de voortgang van de aandachtspunten en aanbevelingen zoals benoemd in de tabel. De inspectie zal dit in het reguliere toezicht volgen en monitoren. Daarnaast zal Jeugdbescherming Brabant worden meegenomen in het landelijke toezicht naar gecertificeerde instellingen van de inspectie dat in 2019 wordt uitgevoerd.

Het nu uitgevoerde onderzoek geeft de inspectie geen aanleiding voor verder toezicht of maatregelen. De inspectie heeft voldoende vertrouwen in het lerend en reflectief vermogen en transparantie van Jeugdbescherming Brabant. Dit baseert de inspectie op de wijze waarop u de inspectie informeert en medewerking heeft verleend aan het onderzoek, de wijze waarop u en de Raad van Toezicht van Jeugdbescherming Brabant hebben gereageerd op de bevindingen en de aangekondigde verbetermaatregelen. Het is de inspectie bekend dat binnenkort een tweede zwartboek openbaar zal worden gemaakt. De inspectie vertrouwt erop dat Jeugdbescherming Brabant eventuele klachten en verbeterpunten die hieruit naar voren komen adequaat kan en zal oppakken.

Ten slotte is het van belang om te benadrukken dat de inspectie vertrouwen heeft in de onafhankelijke klachtenprocedure van Jeugdbescherming Brabant en de wijze waarop Jeugdbescherming Brabant omgaat met klachten. Daarnaast kunnen

ontevreden cliënten een signaal afgeven bij de inspectie daar waar het zorgen betreft over de kwaliteit van Jeugdbescherming Brabant.

Ons kenmerk
IJZ/19-01-17659/WtL/101683

De inspectie zal altijd afwegen of de signalen aanleiding zijn voor onderzoek naar de kwaliteit in algemene zin of dat een andere vorm van toezicht passend is.

Hopende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

senior inspecteur